

Koolzaadbericht 2

24.3.2021

Haast en spoed is wél goed

In het eerste Koolzaadbericht hamerden we op het belang van een vroege stikstofgift voor koolzaad. Wanneer het koolzaad groeit op een perceel met een minder draagkrachtige bodem, dan dreigt de eerste fractie te laat te komen. Arriveer je pas met de meststoffenstrooier wanneer het koolzaad zich al opricht, dan ben je te laat en plan je de bemesting volgend seizoen beter vroeger in. Maak dat ook mogelijk door koolzaad te telen op vroeg berijdbare percelen. En gebruik een tractor met brede banden op lage druk. Toegegeven, zo rij je in de spuitsporen meer koolzaadplanten plat maar de winst van een vroege stikstofbemesting weegt op tegen dit kleine verlies.

Daar is de lente. Daar is de koolzaadglanskever

Op tien koolzaadpercelen verspreid in de provincie Vlaams-Brabant volgt Praktijkpunt Landbouw de aantasting door glanskever op. Gele vangkommen alarmeren ons omtrent de komst van de kevers. Kort daarna gaan we over tot tellingen op plantniveau. Dat was althans het plan, en op 22 maart leek het alsof alles volgens plan zou verlopen...

Vanaf het derde van tien waarnemingsvelden dat voorzien werd van twee gele vangkommen bleek de koolzaadglanskever geen rekening te houden met die planning. Gelokt door de zon en de warmere temperatuur dook hij plots overal op, waar hij een dag eerder nergens te bespeuren was. De verspreiding van de kever varieert sterk van perceel tot perceel. Twee laat gezaaide waarnemingsvelden (week 2 september) blijven voorlopig gevrijwaard van kevers. Op de acht andere percelen uit het waarnemingsnetwerk kwam de koolzaadglanskever in meer of mindere mate voor. Te Bekkevoort werd nog een tweede ongenode gast aangetroffen: de snuitkever.

Koolzaadglanskevers zijn blinkend zwarte tot metaalgroene kevers (1,5-2,5 mm) die schade kunnen veroorzaken vanaf stadium D1 tot het moment van bloei. Op hun zoektocht naar stuifmeel, vreten de kevertjes de gesloten bloemknoppen aan, waarbij ze het vruchtbeginsel aantasten. Eenmaal de eerste bloemen aanwezig zijn en de kever stuifmeel op een bordje aangeboden krijgt, valt de schade mee. Juist daarom hanteren de Waalse koolzaadexperten (CePICOP, Gembloux) niet één maar twee schadedrempels. Wij laten ons leiden door de expertise van de zuiderburen, en kijken ook met een schuin oog naar de Franse aanpak. De keuze om al dan niet te spuiten, wordt daar afgetoetst aan drie parameters: het aantal glanskevers, het gewasstadium én de gezondheidstoestand van het koolzaad.

Waakzaamheid is in elk geval geboden vanaf de knopvorming tot het begin van de bloei. In het stadium knopvorming (D1-D2) ligt de schadedrempel volgens CePICOP op 3 tot 4 kevers per plant in een gezond gewas, en 1 kever per plant in kwetsbaar koolzaad. Zodra er bloemknoppen openstaan, verhoogt de schadedrempel fors tot respectievelijk 7 à 8 kevers per plant in een gezond gewas en 2 à 3 kevers per plant in een gewas dat meer nood heeft aan bescherming tegen belagers.

Een minderheid van de waarnemingsvelden bereikte deze week de schadedrempel. Toch zal er op zes van de tien percelen op aanraden van de fyto-adviseurs van de betrokken koolzaadtelers gespoten worden tegen de glanskever. Dat heeft alles te maken met het groeizame weer en de verkorting die zich opdrong op percelen die goed voorzien zijn van stikstof. Op advies van hun toeleverancier van gewasbeschermingsmiddelen combineren koolzaadtelers de groeiverkorting met de bestrijding van de kever. Zij redeneren: "Waarom in twee werkgangen doen wat op één dag en in één werkgang ook kan?" De beperkte arbeidsbehoefte is net één van de grote voordelen van koolzaadteelt.

Op percelen waar de schadedrempel (bijna) bereikt werd, snijdt dat hout. Er zal deze week echter ook tegen glanskever behandeld worden op percelen waar slechts één kevertje per tien of zelfs maar per twintig planten zat. Door insecticide toe te voegen aan de groeiverkorting anticipeer je hier op een probleem in wording. De uitkomst daarvan is ongewis in de wetenschap dat de nog toegelaten gewasbeschermingsmiddelen niet super-krachtig zijn. Begrijp: we schieten niet met een bazooka op een mug, integendeel zelfs. Het lijstje toegelaten insecticiden wordt stilaan zo kort dat het begint te lijken op katapult schieten richting een olifant...

PRAKTIJKPUNT LANDBOUW
VLAAMS-BRABANT

Hou als teler altijd in het achterhoofd dat de winst van koolzaad in de lage kosten zit. Moet er in het voorjaar een insecticide gespoten worden – dat is zeker niet altijd het geval –, zorg dan dat de timing goed zit zodat je er met één behandeling vanaf komt. Op de (te?) vroeg behandelde koolzaadpercelen kunnen zich nu twee scenario's voordoen. Ofwel blijven deze velden nu gevrijwaard tot aan het veilige stadium dat het gewas volop in bloei staat, ofwel vallen ze alsnog ten prooi aan de koolzaadglanskever. Het resultaat van de waarnemingen op tien percelen zal ons – landbouwonderzoekers, koolzaadtelers en hun adviseurs – een pak wijzer maken en een stap dichterbij brengen bij een IPM-aanpak van de koolzaadglanskever.

Zowel voor als kort na het weekend zal Praktijkpunt Landbouw de uitgezette vangkommen inspecteren en op plantniveau het aantal kevers tellen. Uitkijken naar het resultaat dus, en intussen je eigen koolzaadpercelen regelmatig inspecteren! Ga bij voorkeur een kijkje nemen op een zonnig en warm moment van de dag. Koolzaadglanskevers houden van de lente, net zoals wij.

Voor meer info kan je terecht bij:

Wim Fobelets

Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant

wim.fobelets@vlaamsbrabant.be – 0472/538370